

Tema: Yttrandefrihet och källkritik

Temat för detta nummer av Världen&vi, Yttrandefrihet och källkritik, är tacksamt att arbeta med utifrån flera av läroplanens skrivningar. I *Läroplan för vuxenutbildningen* står bland annat att:

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Utbildningen ska i överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism gestalta människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor.

Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas.

Min förhoppning är att den som arbetar med denna lärarhandledning upplever att övningarna (såväl som texterna i tidningen) i många fall ska *bidra* till att den utbildning vi ger våra elever lever upp till dessa grundläggande värden.

Uppgifterna utgår både från läroplan och kursplan i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. I kursplanen kan man läsa att eleverna

...genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska ... ges förutsättningar att utveckla

- sin förmåga att läsa och skriva svenska,
- sin förmåga, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang,
- sin förmåga att anpassa språket till olika mottagare och situationer,
- ett gott uttal,
- insikter i hur man lär sig språk,
- inlärnings- och kommunikationsstrategier för sin fortsatta språkutveckling,
- sin förmåga att använda digital teknik och relevanta verktyg för lärande och kommunikation, samt
- sin förmåga att förhålla sig till information från olika källor

De flesta av dessa förmågor, insikter och strategier tränas direkt eller indirekt i övningarna till detta nummer av Världen&vi. Vissa delar berörs mycket kortfattat medan andra delar, såsom förmåga att läsa och samtala tränas genomgående i hela numret om man följer lärarhandledningen.

Handledningen lämpar sig bäst för elever på B-, C-, och D-nivå. Uppgifterna kan modifieras för att passa till nivån för din grupp. Det finns flest uppgifter på D-nivå, dels för att många av texterna i tidningen är på en hög språklig nivå och dels för att det är rimligt att anta att elever som läser kurs D hinner med att göra fler uppgifter än elever på till exempel B-nivå.

Lärarhandledningen är, med några undantag, uppdelad på följande sätt:

1. Sida
2. Kurs + Förmåga
3. Vilket eller vilka kunskapskrav övningen prövar. I vissa övningar kan det ingå moment av till exempel skrivande men uppgiften prövar inte något kunskapskrav i sin helhet. Övningen är då visserligen beskriven som en skrivövning, men är inte kopplad till ett kunskapskrav. Detta gäller exempelvis grammatikövningarna. Blå rutor innehåller kunskapskrav för B-nivå, röda rutor för C-nivå och gröna rutor innehåller kunskapskrav på D-nivå.

OBS! När det gäller övningarna är det min **tolkning** av texttyp som visar sig i vilka kunskapskrav jag valt.

Hoppas du hittar någon eller några övningar som passar till din grupp eller att du får inspiration till att ska egna uppgifter till någon av tidningens fantastiska texter.

Jenny Svensson, sfi-lärare Odinskolan

Tidningens framsida

Kurs B - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Låt eleverna bläddra i tidningen en stund först. Förbered sedan eleverna genom att prata om orden: *framsida, rubrik, tema/ämne, hashtag, citat*.

Gör sedan punkterna nedan muntligt i helklass/grupper.

1. Vad ser ni på *framsidan*?
2. Vilket är tidningens namn? Vad betyder namnet?
3. Vilket *nummer* är det på tidningen?
4. Vilka är det som har gjort tidningen?
5. Hur många *sidor* är det i tidningen?
6. Vilka *rubriker* kan ni läsa på framsidan?
7. Det finns en *hashtag* på framsidan. Vilken är det?
8. Det finns ett *citat* på framsidan. Vilket är det?
9. Vilket är tidningens *tema*? Vad betyder orden?

Kurs C/D - läsa + samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Låt eleverna bläddra i tidningen en stund först. Förbered sedan eleverna genom att prata om orden: *rubrik, tema/ämne, hashtag, citat, censur*.

Gör sedan punkterna 1-3 nedan muntligt i helklass. Efter detta kan eleverna jobba på egen hand med punkterna 4-11. Avsluta med att prata om uppgift 12 gemensamt i helklass.

1. Vad ser ni på framsidan?
2. Vilket är tidningens namn? Vad betyder namnet?
3. Vilka är det som har gjort tidningen?
4. Vilka *rubriker* kan du läsa på framsidan?
5. Det finns en *hashtag* på framsidan. Vilken är det? Känner du till den?
6. Det finns ett *citat* på framsidan. Vilket är det?
7. Vilket är tidningens *tema*?
8. Vad betyder *yttrandefrihet*?
9. Vad betyder *källkritik*?
10. Vad betyder *yttrandefrihet* och *källkritik*?
11. Vad är *censur*? Kan du se några exempel på censur på tidningens framsida?

Extrauppgift kurs D - läsa + samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

12. Dela upp eleverna i par- eller smågrupper. Läs texten på framsidan högt:

Ge varje grupp ett eller flera av styckena i texten. Låt eleverna diskutera vilka ord som är borttagna. Se ”facit” nedan:

I dag är dagen för alla kvinnor, alla pojkar och alla flickor som har höjt rösterna för sina rättigheter. Det finns hundratals människorättsaktivister och socialarbetare som inte bara talar för mänskliga rättigheter, utan kämpar för att uppnå sina mål när det gäller utbildning, fred och jämlikhet.

Tusentals människor har dödats av terrorister och miljontals har skadats. Jag är bara en av dem. Så här står jag ... en flicka bland många.

Jag talar – inte för mig själv, utan för alla flickor och pojkar.

Jag höjer min röst – inte för att skrika, utan så att de utan röst kan bli hörda.

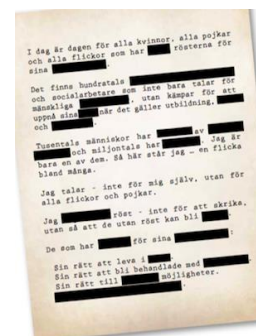
De som har kämpat för sina rättigheter:

Sin rätt att leva i fred.

Sin rätt att bli behandlade med värdighet.

Sin rätt till jämlika möjligheter.

Sin rätt att få utbildning.

Sidan 2 - Ledare

Kurs B - läsa + samtala

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder några lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Börja med att titta på ledaren i tidningen. Diskutera vad en ledare är. Läs sedan den lättlästa versionen av ledaren nedan. Låt eleverna först bara lyssna. Gå därefter igenom några av de svårare orden i texten. Skriv dem på tavlan, låt eleverna gissa, diskutera med varandra och översätta till sitt modersmål.

flyr	hemland	yttrandefrihet
våga	händer	säga ifrån
arg	förlora jobbet	nazister
demonstrera	åsikt	information
nyheter	sant	val

Dela sedan ut texten så att varje elev får en text var. Läs sedan texten igen så att eleverna kan följa med i texten. (För vissa elever, eller B-grupper på en lägre nivå: välj ut några av meningarna och jobba med endast dem.)

Låt sedan eleverna diskutera tillsammans, eller i helklass, frågorna som står efter ledaren på nästa sida.

Ledare - lättläst

I många länder kan människor inte säga eller skriva vad de vill.

Ibland gör det att människor *flyr* från sitt *hemland*.

I Sverige har vi *yttrandefrihet* - vi får säga nästan vad vi vill.

Det kan vara svårt att säga vad vi tycker.

Att *VÅGA* säga till om det vi tycker är fel.

Vad *händer* om jag säger ifrån?

Blir någon *arg* på mig? Kan jag *förlora jobbet*?

Yttrandefriheten i Sverige betyder till exempel att *nazister* får *demonstrera*.

Det gjorde de i Göteborg den 30 september.

Tycker du att nazisternas demonstration var rätt eller fel?

Vem får säga sin *åsikt* och vad får man säga?

På till exempel Facebook får man *information* och *nyheter* snabbt.

Det är viktigt att tänka: är detta *sant*?

Nästa år är det *val* i Sverige.

Då är det viktigt att tänka: vem skriver vad och *varför*?

Patrick Sörquist
Chefredaktör
(Bearbetad av Jenny Svensson)

Prata tillsammans:

1. Vad händer om jag säger ifrån?
2. Vem får säga sin åsikt och vad får man säga?
3. Finns det något man inte får säga i Sverige?

Sidan 2 - Ledare

Kurs C/D- läsa + samtala + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

läsa ... berättande, beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Börja med att titta på ledaren i tidningen. Diskutera vad en ledare är. Läs ledaren högt i klassen. Dela upp eleverna i grupper. Låt dem gruppvis diskutera och försöka ta reda på vad orden betyder. Låt grupperna börja med olika ordgrupper för att alla ord ska hinnas med. Gå därefter igenom på tavlan och låt eleverna, i första hand, förklara orden för varandra.

mänsklig rättighet

flyr

hemland

möjligheter

uttrycka

ta tillvara

modet

behandlad

stå upp för
civilkurage

okänd

utskälld

anklagas
innebär

ljuga
nazister

förlora jobbet
demonstrera

dra gränsen
sociala medier
löften

åsikt
val
påverka

ansvar
politiska partier
kritisk

Låt eleverna därefter läsa ledaren tillsammans i grupper - träna högläsning. Eleverna kan sedan diskutera frågorna från texten, efter att läraren gått igenom dem:

Diskutera:

1. Vid vilka situationer tycker du att man måste säga ifrån?
2. Vad kan hända i de olika situationerna om du säger ifrån?
3. Vem får säga sin åsikt och vad får man säga?
4. Finns det något man inte får säga i Sverige?

Avsluta med att eleverna får skriva egna meningar med orden från rutorna. Meningarna måste inte handla om temat yttrandefrihet och källkritik.

För kurs C - fokusera på om elever använt orden på rätt sätt ur ett innehållsligt perspektiv.

För kurs D - addera form. Prata med eleverna om bestämdhet och tempus i meningarna.

Sidan 2 - Lärarens tankar

Kurs D- läsa +samtala

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande och argumenterande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Läraren Michaela Barck skriver om kampanjen #metoo. Sammanfatta textens innehåll för eleverna, gärna på tavlan under olika rubriker (tex: Kvinnor säger ifrån, Män känner sig ledsna, Yttrandefrihet, Övergrepp - vem är förövare?). Gå igenom ord som är viktiga för förståelsen av texten:

sexuella övergrepp
våldta
tafsar
hot
skäms

kampanj
ofreda
respekterar
trakasserat
förövare

patriarkatet
häxjakt
tjat
folkhälsoproblem
beredd

Läs sedan texten högt. Låt eleverna gruppvis diskutera den språkliga betydelsen av citaten:

- * ”Kampanjen #metoo har dragit över världen som en storm.”
- * ”Plötsligt har kvinnor lyft sina röster i en enda samlad kör”
- * ” De tycker att det har blivit en häxjakt på män”.

Kurs C - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

Diskutera i par eller grupper. Samla sedan förslagen på tavlan.

- Vilka uttryck tar sig mäns förtryck mot kvinnor (och andra män samt icke-binära)?
- Vad kan till exempel polisen, skolan och arbetsgivare göra för att män ska sluta trakassera och begå sexuella övergrepp?
- Vad kan du/ni i er vardag göra för att bidra till ett samhälle fritt från trakasserier och övergrepp?

Kurs D - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Diskutera i par eller grupper. Samla sedan förslagen på tavlan.

- Vilka uttryck tar sig mäns förtryck mot kvinnor (och andra män samt icke-binära)?
- Vad kan samhället (politiker, polisen, domstolarna, skolan och arbetsgivare) göra för att män ska sluta trakassera och begå sexuella övergrepp?
- Vad kan du/ni i er vardag göra för att bidra till ett samhälle fritt från trakasserier och övergrepp?

Extrauppgift

Kurs D - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ... med visst flyt beskrivande ... och argumenterande texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Skriv ett svar till Michaela Barck. Håller du med henne eller inte? Försök att använda flera av orden från första uppgiften för sidan 2. Tänk på att vara noga med strukturen i din text och på att använda sambandsord (och, men, eller, dessutom, för, så, samt, utan, för att, som, eftersom osv).

Sidan 3 - När friheten försvinner

Kurs C/D- läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

läsa ... berättande, beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Titta på bilden/bilderna och läs huvudrubriken

Vad tror du att texterna handlar om?

Läs ingressen.

Vad handlar texterna om?

Välj en av texterna. Sammanfatta mycket kort vad texten handlar om i en tankekarta på tavlan.

Läs texten högt för eleverna. Låt eleverna läsa texten tyst för sig själva.

Komplettera sedan lärarens tankekarta med sådant eleverna nu uppfattat.

Låt därefter eleverna läsa nästa text och göra en tankekarta på denna text.

Gör en gemensam tankekarta på tavlan för även denna text.

Kurs C/D - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ... sammanhängande och begripliga texter om erfarenheter, intryck och åsikter ... Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar prov på viss variation i ordförråd och meningsbyggnad.

skriva ... med visst flyt beskrivande texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Låt eleverna göra en ny tankekarta om ”Den sämsta dagen i mitt liv” alternativt ”Den bästa dagen i mitt liv”. Efter tankekarta som läraren tittat på skriver eleverna en text om ämnet. Fokusera på till exempel: tempus och struktur.

”Den sämsta/bästa dagen i mitt liv.

Var och när var det? Vem var där? Vad hände?

Varför var det den bästa/sämsta dagen i ditt liv?”

Sidan 4-7 - Om alla lyssnade på mig

Kurs B - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder några lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt.

Läs texten av "Anonym" på sidan 5 högt för eleverna. Låt eleverna sedan svara skriftligt eller muntligt på frågorna:

1. Vem vill "Anonym" att människor ska lyssna på?
2. Vad vill "Anonym" att människor ska sluta göra?
3. Vad vill "Anonym" att människor ska göra?

Läs texten av Amer Alawayed på sidan 6 högt för eleverna. Låt eleverna sedan svara skriftligt eller muntligt på frågorna:

1. Vad är det viktigaste i samhället enligt Amer?
2. Vad betyder rättvisa för dig?

Läs texten av Ahmad Kharbutli på sidan 7 högt för eleverna. Låt eleverna sedan svara skriftligt eller muntligt på frågorna:

1. Vad tycker Ahmad är ett problem?
2. Vad vill Ahmad ska göras?

Kurs B - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ...enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser. Eleven skapar i huvudsak fungerande sammanhang i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt några strategier för skrivande.

Skriv en egen text

Vad skulle du vilja säga om alla lyssnade på dig? Försök att skriva en text med ungefär fem meningar.

Kurs C/D - läsa + skriva + samtala

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

skriva ... sammanhängande och begripliga texter om erfarenheter, intryck och åsikter ... Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar prov på viss variation i ordförråd och meningsbyggnad.

läsa ... berättande, beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

skriva ... med visst flyt beskrivande texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Låt eleverna sitta tysta och läsa igenom texterna under minst 15 minuter. Be dem välja den text de tycker bäst om. Dela därefter in eleverna i grupper utifrån vilken text de valt. Be eleverna prata om:

- varför de valde just den texten
- vilket ord som är viktigast i texten

Låt eleverna sedan i samma grupper diskutera uttrycken/citaten:

- * ”Politikerna sover, de vill inte vakna upp.” (Anas Sharifi) - vad betyder detta, tror ni?
- * ”Jag ser livet som ett ögonblick” (Maryam Hoseini) - vad menar Maryam?
- * ”Jag tycker att kvinnor gör allt som män inte kan göra” (Faisa Ahmed) - vad tror ni att Faisa tänker på när hon säger så? Håller ni med henne?
- * ”Vi lever i en tid där livets värde är litet” (Bojana Maric) - vad menar Bojana när hon säger så?
- * ”Den som inte uttrycker sig är inte fri” (Fijona Brahimi) - vad betyder detta, tror ni?

Avsluta med att eleverna får skriva en egen text med rubriken: *Om alla lyssnade på mig*. Be eleverna ta hjälp av uttryck från texterna i tidningen (utan att skriva av hela meningar).

Sidan 8 - Människors rätt att uttrycka sig

Kurs B - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Titta på bilden och förklara för eleverna vad pressfrihet innebär. Visa på projektor samma bild över världen reportrarutangranser.se eller rsf.org:

- världsdelarna
- Sverige
- de länder eleverna i klassen kommer från
- övriga länder som eleverna kan ha frågor kring

Låt sedan eleverna tillsammans i par prata om följande frågor:

- * Var är det bra pressfrihet? (I vilka delar av världen är det en mycket bra situation?)
- * Var är det dålig pressfrihet? (I vilka delar av världen är det en mycket dålig situation?)
- * Hur är det i ditt hemland? (Hur ser det ut i de länder eleverna kommer ifrån?)

Lyft sedan diskussionen i helklass igen:

- * På vilket sätt märks detta i era hemländer?
- * Hur är det i Sverige? Hur märks det? (Hur kan eleverna märka att det är god pressfrihet i Sverige?)

Sidan 8 - Människors rätt att uttrycka sig

Kurs C/D - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Titta på bilden. Låt eleverna gemensamt försöka förklara vad pressfrihet innebär. Visa på projektor samma bild över världen reportrarutangranser.se eller rsf.org. Låt eleverna komma fram och själva markera på tavlan:

- världsdelarna
- Sverige
- de länder eleverna i klassen kommer från
- övriga länder som eleverna har frågor kring

Låt sedan eleverna tillsammans i par prata om följande frågor:

- * I vilka delar av världen är det en mycket bra situation?
- * I vilka delar av världen är det en mycket dålig situation?
- * Hur ser det ut i era hemländer?
- * På vilket sätt märks detta i era hemländer?
- * Hur kan ni märka att det är god pressfrihet i Sverige?

Kurs C - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Läs texten högt för eleverna. Gå igenom "Nya ord" (sprida -tradition) och andra ord eleverna har frågor kring. Gör sedan en tankekarta över texten med orden "Demokrati och yttrandefrihet" som tankekartans "kärna".

Kurs C - läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Låt eleverna gemensamt, i smågrupper eller enskilt (beroende på gruppens nivå) sammanfatta texten med hjälp av tankekartan.

Kurs D - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Låt eleverna läsa texten enskilt eller i par/smågrupper i 15 minuter. Informera om att de kan fortsätta läsa efter att de fått uppgiften. Bryt sedan och ge dem uppgiften: eleverna ska skriva egna underrubriker till texten (och markera var dessa passar att placeras).

Gå igenom elevernas förslag gemensamt och försök enas om 3-4 underrubriker.

Kurs D - skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Låt eleverna skriva en sammanfattning av texten, antingen enskilt eller i par. De kan ta hjälp av och använda underrubrikerna från förra uppgiften.

Sidan 9 - Människors rätt att uttrycka sig

Kurs B - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Titta på bilden. Vad ser eleverna? Låt eleverna försöka beskriva bilden tillsammans. Lyft sedan i helklass och hjälp eleverna med ord som kan vara svåra (dessa ord kan skrivas på tavlan). Vad känner eleverna när de ser bilden?

Kurs B - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ... enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser. Eleven skapar i huvudsak fungerande sammanhang i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt några strategier för skrivande.

Gå igenom grundläggande ordföljd med eleverna, SVO. Låt eleverna jobba tillsammans i par och skriva vad de ser på bilden (jag ser en ... på bilden). Ev kan eleverna också träna omvänd ordföljd: på bilden ser jag en ...

Kurs C - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

- Titta på bilden/bilderna och läs huvudrubriken
- Välj en av texterna. Sammanfatta mycket kort vad texten handlar om i en tankekarta på tavlan.
- Läs texten högt för eleverna. Låt eleverna läsa texten tyst för sig själva.
- Komplettera sedan lärarens tankekarta med sådant eleverna nu uppfattat.
- Låt därefter eleverna läsa nästa text och göra en tankekarta på denna text.
- Gör en gemensam tankekarta på tavlan för även denna text.

Kurs D- läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Börja med att gå igenom kunskapskraven för att läsa beskrivande texter. Diskutera och förklara vad varje kunskapskrav innebär, ge gärna flera exempel.

E	C	A
Eleven läser ... beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet.	Eleven läser ... beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer	Eleven läser ... beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer och vissa nyanser.

Eleverna läser enskilt eller i par båda texterna. Låt dem därefter, enskilt eller i par, konstruera tre frågor på vardera texten. Det ska vara en lätt fråga, en medelsvår fråga och en svår fråga (eller uttryck det som en fråga på E-nivå, en på C-nivå och en på A-nivå). Dessa skrivs på ett Lösblad och lämnas till läraren. Till nästa lektion har läraren valt ut ett antal frågor och renskrivit dessa. Eleverna får sedan svara på frågorna skriftligt.

Kurs D - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ... med visst flyt beskrivande och redogörande texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Skriv en text, på samma sätt som Drazen och Ayano gjort, om yttrandefriheten i ditt hemland.

Sidan 9 - Människors rätt att uttrycka sig (grundlagen i Sverige)

Kurs D - läsa + samtala + skriva

I denna övning tränar eleven att:

hämta ... specifik information i faktaorienterade texter och för enkla resonemang om informationen. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Låt eleverna läsa texten ”Enligt grundlagen har människor i Sverige:”

Efter detta kan de diskutera:

* Vilken texttyp är texten?

* Hur vet ni det?

Låt sedan eleverna i par skriva om delar av texten med enklare ord/på lättare svenska. Dela upp så att antingen delar av eller hela texten bearbetas. De kan tänka sig att de ska skriva texten till elever som läser kurs C på sfi. Gå igenom elevernas förslag på tavlan och be någon elev agera sekreterare. Läraren tar sedan hand om de renskrivna förslagen och skriver in på dator och antingen lämnar tillbaka till eleverna eller lämnar över till en lärare som provar att använda bearbetningen i sin sfi-klass på lägre nivå.

Sidan 10 - Är nyheten sann eller falsk?

Kurs B - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder några lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt

Dela ut den lättlästa, och mycket förkortade, version av texten som hittas på sidan 22, till eleverna. Alternativt kan eleverna få läsa delar av texten eller dela upp läsningen till olika tillfällen. Börja med att gå igenom de kursiverade orden.

sann	falsk	tidningen	chefen	journalisten
olycka	skjuten	händer	artister	vann
trafiken	åsikter	källor	dokument	tips
anonym	kontrollera	neutrala	intervjuar	öppna frågor
för och emot		partier		

Läs därefter texten högt så många gånger som behövs och låt eleverna ställa frågor kring texten. Låt sedan eleverna svara på frågorna muntligt eller skriftligt:

1. Vad blir en nyhet?
2. Varför ska vi läsa GP?
3. Hur vet GP vad som är sant?
4. Är GP för eller emot olika personer eller partier?
5. Vad är viktigt när GP intervjuar en person?

Är nyheten *sann* eller *falsk*?

Världen&vi åkte till *tidningen* Göteborgs-Posten (GP). *Chefen* Anders och *journalisten* Arne berättade om tidningen.

Vad blir en nyhet?

En nyhet är när något inte är som vanligt.

Till exempel en *olycka* eller om någon människa blir *skjuten*.

Varför ska vi läsa GP?

Vi berättar om det som *händer* i Göteborg.

Vilka *artister* som spelar.

Vem som *vann* fotbollsmatchen.

Vilka skolor är bra och dåliga.

Hur *trafiken* är.

Du som läser tidningen kan också skriva till oss om dina *åsikter*.

Hur vet ni vad som är sant?

Vi använder olika *källor*.

Vi träffar och pratar med olika personer.

Vi läser många *dokument*.

Människor ringer ibland till oss med *tips* om en nyhet.

Den som ringer kan vara *anonym*.

Då är det viktigt att *kontrollera* om det är sant.

Är GP för eller emot olika personer eller partier?

Alla journalister är *neutrala*.

Journalistens åsikt är inte viktig.

Vad är viktigt när ni *intervjuar* en person?

Det är viktigt att fråga *öppna frågor*.

Det är frågor som man inte kan svara ja eller nej på.

Det är viktigt att ha mycket tid.

Den som svarar måste få tid att berätta.

Intervju: Kiflom Ezra, Revan Mesto, Mohammed Mumin, Muhaja Alsayrfy, Patrick Sörquist. Foto: Amanuel Tedros.
Bearbetad av Jenny Svensson

Kurs C - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Börja med att presentera texten för klassen. Läs texten högt medan eleverna följer med i sin tidning. Dela in eleverna i grupper. Varje grupp får ta ansvar för ett stycke var. Låt eleverna läsa och bearbeta texten genom att översätta ord och förklara för varandra. Efter detta jobbar eleverna i tvärgrupper med att berätta om "sitt" stycke. När detta är genomfört ska eleverna skriftligt eller muntligt svara på frågorna:

1. Vad blir en nyhet?
2. Varför ska vi läsa GP?
3. Hur vet GP vad som är sant?
4. Är GP för eller emot olika personer eller partier?
5. Vad är viktigt när GP intervjuar en person?

Kurs D - läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Börja med att presentera texten kort för klassen. Dela in eleverna i grupper. Varje grupp får ta ansvar för ett stycke var. Låt eleverna läsa och bearbeta texten genom att översätta ord och förklara för varandra. Efter detta jobbar eleverna i tvärgrupper med att berätta om "sitt" stycke. När detta är genomfört ska eleverna skriftligt svara på frågorna:

1. Vad blir en nyhet?
2. Varför ska vi läsa GP?
3. Hur vet GP vad som är sant?
4. Är GP för eller emot olika personer eller partier?
5. Vad är viktigt när GP intervjuar en person?

Avsluta med att eleverna får välja ut cirka 5 ord som är nya för dem. Dessa ord ska de sedan skriva meningar med. Några av eleverna kan därefter skriva en av meningarna på tavlan och klassen får gemensamt rätta meningarna språkligt.

Sidan 11 - Är nyheten sann eller falsk? - Tänk på vad du läser + grunderna för källkritik

Kurs B - samtala

I denna övning tränar eleven att:

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Läs texten högt för eleverna. Låt dem prata med varandra:

* Hur tänker du när du läser en nyhet på internet? Hur vet du att nyheten är sann?

Lyft sedan diskussionen i helklass. Koppla till grunderna för källkritik på sidan 10 (eleverna behöver ej ha texten framför sig utan det kan räcka att läraren leder samtalet):

- vad är en källa?
- vem?
- vad?
- varför?

Kurs C - läsa + samtala

I denna övning tränar eleverna att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

hämta ... specifik information i enkla faktaorienterade texter ... och för enkla resonemang om informationen. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som underlättar interaktionen.

Låt eleverna enskilt eller i grupper läsa texten. Låt dem prata med varandra:

* Hur tänker du när du läser en nyhet på internet? Hur vet du att nyheten är sann?

Lyft sedan diskussionen i helklass. Koppla till grunderna för källkritik på sidan 10:

- vad är en källa?
- vem?
- vad?
- varför?

Kurs D - läsa + samtala

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven hämtar specifik information i faktaorienterade texter och för enkla resonemang om informationen. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

delta ... i samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att uttrycka och bemöta åsikter med enkla argument samt framföra och efterfråga tankar och information på ett sätt som till viss del för samtalen och diskussionerna framåt. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier som löser problem i interaktionen.

Låt eleverna enskilt eller i grupper läsa texten. Låt dem prata med varandra:

* Hur tänker du när du läser en nyhet på internet? Hur vet du att nyheten är sann?

Eleverna ska använda sig av grunderna för källkritik på sidan 10 när de diskuterar:

- vad är en källa?
- vem?
- vad?
- varför?

Sidan 11 - Är nyheten sann eller falsk? - Tänk på vad du läser

Kurs C/D - skriva

1. Be eleverna läsa texten. Uppgiften är att de ska hitta bisatserna i texten. För kurs C kan det underlätta om eleverna har gjort de tidigare uppgifterna (ovan) på texten för att bekanta sig med den. De kan också få hjälp genom att de får veta vilka subjunktioner som inleder bisatserna i texten, eller hur många bisatser som finns i texten.

Vilka fler bisatsinledare känner eleverna till? Samla på tavlan. Eleverna kan sedan skriva egna meningar med dessa subjunktioner.

2. Be eleverna läsa texten. Uppgiften är att de först ska lokalisera alla verb och sedan ska hitta vilka olika tempus som finns i texten. För kurs C kan det underlätta om eleverna har gjort de tidigare uppgifterna (ovan) på texten för att bekanta sig med den.

Sociala medier är viktiga för oss. Därför att man kan få information om vad som händer i världen. Det är också viktigt för människor att kunna hålla kontakten med varandra. I sociala medier finns det olika program och appar. Till exempel Svt, Sveriges Radio, Facebook, Whats app, Snapchat och Instagram. Journalister hämtar nyheter från olika länder varje timme och varje dag. Sen läser journalisterna nyheterna i radio och tv och skriver i olika tidningar.

Ibland har sociala medier nyheter som inte är sanna. Det kallas för fake news. En gång såg jag på Facebook nyheter från Kenya. De pratade om Eritrea. Nyheten påstod att regeringen i Eritrea bestämt att en man kunde gifta sig med två kvinnor. När jag såg detta ringde jag till mitt hemland och frågade min syster. Sen berättade hon att det var falska nyheter. Jag skrattade därför att jag inte förstod att det inte var sant.

Man måste tänka noga när man tittar på eller läser nyheter. Vilken nyhet är sann? Vilken är inte sann? Alltså fake news. Ibland kan journalister också tro på falska nyheter.

Amanuel Tedros, sfi Odin

Sidan 12 - Han har en galen idé

Kurs B - samtala

I denna övning tränar eleverna att:

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Titta på bilden. Vad ser eleverna? Låt eleverna försöka beskriva bilden tillsammans. Lyft sedan i helklass och hjälp eleverna med ord som kan vara svåra (dessa ord kan skrivas på tavlan). Vad känner eleverna när de ser bilden?

Kurs B - skriva

I denna övning tränar eleven att:

skriva ... enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser. Eleven skapar i huvudsak fungerande sammanhang i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt några strategier för skrivande.

Gå igenom grundläggande ordföljd med eleverna, SVO. Låt eleverna jobba tillsammans i par och skriva vad de ser på bilden (jag ser en ... på bilden). Ev kan eleverna också träna omvänd ordföljd: på bilden ser jag en ...

Kurs C - läsa och skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Börja med att gå igenom kunskapskraven i bearbetad form och eventuellt på elevernas modersmål i de fall det är möjligt, för att läsa beskrivande texter. Diskutera och förklara vad varje kunskapskrav innebär, ge gärna flera exempel.

E	C	A
Eleven läser beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet.	Eleven läser beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer	Eleven läser beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer och vissa nyanser.

Läs texten högt för eleverna. Elevernas uppgift blir därefter att själva läsa texten om Abdelnaser. Skriv tre frågor på texten. Försök att skriva:

- En lätt fråga (där man lätt kan hitta svaret i texten)
- En mellansvår fråga (där man kan hitta svaret i texten men det kanske är skrivet med andra ord)
- En svår fråga (där man måste läsa mellan raderna för att hitta svaret)

Dessa skrivs på ett Lösblad och lämnas till läraren. Till nästa lektion har läraren valt ut ett antal frågor och renskrivit dessa. Eleverna får sedan svara på frågorna skriftligt.

Kurs D - läsa och skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Börja med att gå igenom kunskapskraven för att läsa beskrivande texter. Diskutera och förklara vad varje kunskapskrav innebär, ge gärna flera exempel.

E	C	A
Eleven läser ... beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet.	Eleven läser ... beskrivande ...texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer	Eleven läser ... beskrivande ... texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet och kommentera väsentliga detaljer och vissa nyanser.

Eleverna läser enskilt eller i par texten. Låt dem därefter, enskilt eller i par, konstruera tre frågor på texten. Det ska vara en lätt fråga, en medelsvår fråga och en svår fråga (eller uttryck det som en fråga på E-nivå, en på C-nivå och en på A-nivå). Dessa skrivs på ett Lösblad och lämnas till läraren. Till nästa lektion har läraren valt ut ett antal frågor och renskrivit dessa. Eleverna får sedan svara på frågorna skriftligt.

Sidan 13

Kurs C - läsa

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Eleverna läser texterna och svarar på frågorna:

1. Vad studerar eleverna som har blivit intervjuade?
2. Kommer eleverna från samma världsdel (vilken?) eller kommer de från olika världsdelar (vilka?)?
3. Hur använder Khetam sociala medier?
4. Vad säger Maryam om religionsfrihet i Iran?
5. Vad anser Ali är skillnaden mellan yttrandefriheten i Eritrea och i Sverige?
6. Vem bestämmer vilka nyheter som invånarna i Eritrea får ta del av, berättar Ali?

Kurs D - läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

Eleverna läser texterna och svarar på frågorna:

1. Kommer eleverna från samma världsdel (vilken?) eller kommer de från olika världsdelar (vilka?)?
2. Hur använder Khetam sociala medier?
3. Vad skulle du ge henne för tips för att lättare kunna avgöra om det hon läser är sant eller falskt?
4. Vilken typ av kritik menar Maryam att man kan föra fram i Iran och vilken kritik kan leda till problem med myndigheterna?
5. Finns det demokrati i de länder som Ali, Maryam och Khetam kommer ifrån?
6. Vilka likheter kan du se mellan elevernas erfarenheter av yttrandefrihet från deras respektive hemländer?

Kurs D - tala + skriva

I denna övning tränar eleven att:

berätta ... om och beskriver i enkel form aktuella händelser, erfarenheter, intryck och åsikter samt ger råd och instruktioner. Eleven uttrycker sig med visst flyt och till viss del sammanhängande samt visar viss språklig variation. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för att förbättra kommunikationen.

skriva ... med visst flyt beskrivande ... texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven för och sammanställer på ett i huvudsak fungerande sätt anteckningar för eget skrivande. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Låt eleverna intervjua varandra och ställa samma frågor som i texterna på sidan 13. Eleverna för anteckningar under intervjun och skriver därefter en text som lämnas in till läraren för bedömning.

Sidan 13 - Finansministerns besök

Kurs C/D - läsa eller skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

skriva ... sammanhängande och begripliga texter om erfarenheter, intryck och åsikter ... Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar prov på viss variation i ordförråd och meningsbyggnad.

läsa ... berättande, beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

skriva ... med visst flyt beskrivande ... texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

Eleverna börjar med att läsa texten. Därefter kan de välja mellan två skrivuppgifter (varav den första tränar skriftlig förmåga och den andra läsförståelse):

- 1) Skriv om ett möte med en person som du beundrar
- 2) Skriv en sammanfattning av texten. Börja med att göra en tankekarta. Skriv "Finansministerns besök" i tankekartans kärna.

Sidan 14-15

Kurs B - läsa + samtala

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder några lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt.

delta ... i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt strategier för att förstå och göra sig förstådd.

Läs texten av Eiman Noudr högt för eleverna. Låt dem sedan läsa texten enskilt eller i par flera gånger. Eleverna kan sedan prata om frågorna (som läraren kan ta framförallt muntligt med eleverna):

- vad tror ni att Eiman menar när hon skriver om ”speciella språklärare” på sfi?
- håller ni med Eiman om att ifall man får en bra start på sfi får man också en bra start i Sverige?

Kurs C - läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... korta berättande och beskrivande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

skriva ... sammanhängande och begripliga texter om erfarenheter, intryck och åsikter ... Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar prov på viss variation i ordförråd och meningsbyggnad.

Låt eleverna läsa igenom texterna på sidan 14 och 15. Be dem sedan skriva en egen insändare till chefredaktör Patrick om numret de håller i handen.

Kurs C - skriv en egen text och berätta vad du tycker om antingen en av texterna i tidningen eller en av insändarna på sista sidan.

Kurs D - läsa + skriva

I denna övning tränar eleven att:

läsa ... berättande, beskrivande och argumenterande texter om bekanta ämnen och visar sin förståelse genom att göra sammanfattningar av huvudinnehållet. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen.

skriva ... med visst flyt beskrivande och argumenterande texter om bekanta ämnen. Eleven skapar i huvudsak fungerande struktur i sina texter och visar viss variation i ordförråd och meningsbyggnad. Eleven använder med viss säkerhet enkla och mer avancerade grammatiska strukturer i sina texter. Eleven väljer och använder på ett i huvudsak fungerande sätt olika strategier för skrivande.

- 1) Svara på en av insändarna på sidorna 14-15. Håller du med eller inte? Argumentera för din sak. Tänk på att strukturera ditt svar med inledning, argument (för det första, för det andra... dessutom...) och en avslutning med en uppmaning eller slutsats.
- 2) Skriv och berätta vad du tycker om en eller flera av texterna i tidningen, på samma sätt som skribenterna på debattsidan i detta nummer gjort.
- 3) Eleverna lämnar in texterna och bearbetar dem efter feedback. De elever som känner sig nöjda med resultatet kan skicka sin texter till Patrick Sörquist ”på riktigt”.